

↑ جام جم

مخالفت سازمان منابع طبیعی با طرح بهارستان مبنی بر واگذاری جنگل‌ها به بخش خصوصی

مجلسی‌ها خواستار واگذاری مدیریت جنگل‌ها به شهرداری‌ها شدند

گزارش

زهره کسروی

دبیر گروه زیست‌بوم

رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری با طرح مجلس برای بهره‌برداری از جنگل‌های خارج از طرح‌های جنگلداری به نام حفاظت مخالفت و اعلام کرد که هرگونه واگذاری جنگل‌ها با هدف تغییر کاربری ممنوع است. عباسعلی نوبخت، طرح بهارستان را دارای تعارضات بسیار با قوانین جاری کشور دانست. به گفته او، بهارستان‌نشین‌ها از منابع طبیعی خواسته‌اند تا مدیریت جنگل‌ها به شهرداری‌ها، بخشداری‌ها و دهیاری‌ها واگذار شود. نوبخت این تصمیم را به

صلاح جنگل‌ها نمی‌داند و می‌گوید: «این نهادها تخصص لازم ندارند و حراست و حفاظت از هم را کاهش می‌دهند.» این سؤال پیش می‌آید که پس فلسفه وجود سازمانی تخصصی به نام منابع طبیعی و آبخیزداری چیست؟

خرج یک صدلی سبز از جیب منابع طبیعی

ماده ۴۲ بند ۳ طرح «تأمین مالی و جهش تولید از طریق اصلاح قوانین حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور» با واکنش انتقادی فعالان و کارشناسان حوزه محیط زیست و منابع طبیعی هم روبرو شده است. آنها یادآوری می‌کنند که در سال‌های گذشته راه بسیاری از نمایندگان به بهارستان و نشستن روی صندلی‌های سبز مجلس، از دل جنگل‌ها و منابع حفاظت‌شده با وعده جاده‌سازی

و ایجاد اشتغال برای جوامع بومی گذشته است. آنها هزینه نامزدی خود در انتخابات را از جیب منابع طبیعی پرداخت کرده‌اند. برای مثال کارشناسان و روزنامه‌نگاران بسیاری در سال‌های گذشته تلاش کردند و اجازه ندادند مجلسی‌های ادوار گذشته این اجازه را بدهند که در دل جنگل‌های هیرکانی ابر جاده‌سازی صورت بگیرد. در نهایت هم سازمان حفاظت محیط زیست و منابع طبیعی کشور، جنگل‌های ابر را منطقه حفاظت‌شده اعلام کرد تا آن نماینده‌ها دست از سر این داشته ملی برداشتنند. نمایندگان امروز هم در طرحی عجیب از سازمان منابع طبیعی خواسته‌اند، به اشخاص حقیقی و حقوقی اجازه دهد تا به جای پول از جنگل، درختان شکسته، افتاده، ریشه‌کن، خشک سریا و آفت‌زده غیرقابل احیا و... را بردارند. اشخاص حقیقی

کاربری بیشتری در صنایع چوبی دارد و این دلنگرانی مثلاً شامل جنگل‌های زاگرس نمی‌شود؛ در ماده ۴۳ بند ۳ طرح «تأمین مالی و جهش تولید از طریق اصلاح قوانین حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور» آمده است: «به منظور حفاظت و بهره‌برداری صیانتی از جنگل‌های خارج از طرح‌های جنگلداری، به سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور اجازه داده می‌شود، جنگل کاری و بهره‌برداری از درختان شکسته، افتاده، ریشه‌کن، خشک سریا و آفت‌زده غیرقابل احیا را به اشخاص غیردولتی به‌صورت رقابتی در قالب قرارداد واگذار نماید» آیا وظیفه شهرداری‌ها، بخشداری‌ها و دهیاری‌ها مبارزه با قاچاق چوب است؟ پس نقش دستگاه‌های متولی انتظامی در این ماجرا چیست؟

به دنبال راه نجات جنگل‌ها از یک مصوبه

نقی شعبانیان، معاون امور جنگل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور به «ایران» می‌گوید که این مصوبه شامل جنگل‌هایی است که مشمول طرح جنگلداری نمی‌شود اما درباره جنگل‌های خارج از طرح دلنگران است. او می‌گوید: «بر همین اساس تلاش می‌کنیم که هر چه سریع‌تر طرح جنگلداری آماده شود زیرا نبود طرح برای جنگل‌ها، موجب گرفتن تصمیماتی می‌شود که دور از ذهن نیست.»

بی خبری متولی از تهیه یک مصوبه

نوبخت، رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری هم در مخالفت با این طرح به اینا می‌گوید: موضوع «طرح تأمین مالی و جهش تولید از طریق اصلاح قوانین و رفع موانع تولید رقابت‌پذیر» از حدود دو سال قبل مطرح شده بود، ولی تا قبل از آنکه این طرح در مرداد امسال در صحن علنی مجلس مطرح شود، ما در جریان وجود بندی مربوط به واگذاری مدیریت بخشی از جنگل‌ها به بخش خصوصی در آن نبودیم. البته در حین بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه، صحبت‌هایی مطرح شده بود که چنین ماده‌ای به این برنامه اضافه خواهد شد، ولی با رایزنی‌هایی که انجام دادیم، خوشبختانه هم کمیسیون کشاورزی و هم کمیسیون تلفیق مجلس از موضوع مخالفت کردند.» نوبخت در پاسخ به سؤال پیش می‌آید که آیا مجلسی‌ها نمی‌دانند از دهه ۸۰ که بهره‌برداری از جنگل‌ها بویژه جنگل‌های شمال افزایش یافت، سیل هر سال بیشتر از سال قبل به زیرساخت‌های کشور صدمه زد و خسارت مالی بسیار زیاد به بار آورد؟ آیا موافقان این طرح

نمی‌دانند خشکسالی، تغییر اقلیم، عدم مدیریت مطلوب آب در چند دهه گذشته، سدسازی‌های غیر کارشناسی آب‌فرست انجامید، باعث مهاجرت اکولوژیکی استان‌هایی چون سیستان و بلوچستان، خوزستان، فارس و... به استان‌های شمالی شده است؟ هفته گذشته بود که آسمان استان‌های گلستان و مازندران زیر هجوم ریزگردهای داخلی و خارجی خاکستری شد. جنگل‌ها دیواره‌های سبز حفاظتی در برابر هجوم ریزگردها هستند. آیا اتفاقات اقلیمی که سرزمین خشک و نیمه‌خشک ما را به سمت خشک‌تر شدن می‌برد، جایی در مصوبه‌ها و قوانین بهارستان ندارد؟ نوبخت می‌گوید: «براساس قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع، هرگونه واگذاری عرصه‌های جنگلی به بخش خصوصی ممنوع است. از ابتدای مطرح شدن موضوع بند سوم ماده ۴۳ طرح جهش تولید نیز ما مخالفت صریح خودمان را با این طرح به نهادهای ذی‌ربط اعلام کرده‌ایم و امیدواریم با توجه به مغایرت این ماده با قوانین بالادستی، ماده ۴۳ به تأیید نهادهای مربوطه نرسد.»

او به سخنان مقام معظم رهبری استناد می‌کند و می‌گوید: «مقام معظم رهبری اعلام کردند که هرگونه تغییر کاربری در جنگل‌ها ممنوع است، به نحوی که عرصه‌های جنگلی حتی به حوزه‌های علمیه نیز نباید واگذار شود. فرمایشات رهبر انقلاب برای ما جزو اسناد بالادستی محسوب می‌شود و

براساس سخنان ایشان و قوانین جاری کشور، معتقدیم که هرگونه واگذاری جنگل‌ها به بخش خصوصی با هدف تغییر کاربری ممنوع است و نباید انجام شود.» نوبخت مصوبه اخیرمجلس را بی‌سابقه، سلیقه‌ای و فاقد بررسی‌های کارشناسی لازم می‌داند و می‌گوید: «در همین راستا به دولت اعلام کرده‌ایم که در سال‌های آتی برای جنگل‌های هیرکانی صرفاً براساس طرح‌های مدیریت پایدار با همان طرح‌های جنگلداری نوبین که در دست تدوین قرار دارد، برنامه‌ریزی خواهیم کرد.»

رئیس سازمان منابع طبیعی، ماده ۴۳ طرح جهش تولید و رفع موانع تولید رقابت‌پذیر را دارای تعارضات متعدد با قوانین جاری کشور می‌داند و می‌گوید: «این ماده با برخی قوانین جاری کشور از جمله قوانین مربوط به معاضات دولتی مغایرت دارد، زیرا برداشت درختان شکسته و افتاده عملاً یک معامله دولتی محسوب می‌شود و امکان انجام چنین معاملاتی صرفاً از طریق انجام مزایده یا مناقصه وجود دارد و صدور ترک تشریفات برای این‌گونه معاملات غیرقانونی است.»

خشک شدن دریاچه ارومیه در سال‌های اخیر، مشکلاتی برای ادامه حیات این گونه ایجاد شد. بحران کاهش آب که از چند دهه پیش شروع شد، در سال‌های اخیر به اوج خود رسید و این امر به صورت غیرمستقیم بر زندگی گوزن زرد ایرانی تأثیر گذاشت. در سال‌های اخیر به دلیل دشواری دسترسی متخلفان به این جزیره و بسته بودن محیط، این گونه توانست رشد مناسبی در محیط جزایر داشته باشد. اما خشک شدن دریاچه ارومیه، شرایط نامساعدی را برای زیست بوم این جزیره رقم زد و این شرایط نامساعد نیز آسیب‌هایی را به جمعیت گونه گیاهخوار وارد کرد. گوزن زرد ایرانی از شوکا بزرگ‌تر و از مارال کوچک‌تر است. دیگر تفاوت آنها، خال‌های سفید روی پشت و پهلوهایش است؛ گوزن تر شاخ‌های بلند و به پارک پهنی دارد و در اواخر فصل زمستان شاخ‌ها می‌افتد و شاخ‌های جدید بلافاصله شروع به رشد می‌کند و در تابستان تکمیل می‌شود. همچنین گوزن زرد ایرانی از گوزن زرد اروپایی بزرگ‌تر است.

شهند، می‌گوید: با افزایش جمعیت گوزن‌های زرد ایرانی در مرکز تکثیر رشکان، افزون بر اینکه زمینه انتقال این گونه به زیستگاه اشک پارک ملی دریاچه ارومیه وجود دارد، امکان انتقال این گونه به سایر زیستگاه‌های کشور نیز ممکن می‌شود.

به گفته مدیرکل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی، با این اقدامات بهره‌برداری از جنگل‌ها بویژه جنگل‌های گوزن زرد ایرانی از لیست قرمز (در حال انقراض) وجود دارد و با توجه به افزایش تعداد گونه‌ها از طریق انتقال از سایر سایت‌ها خطر مشکل ژنتیکی (چاله ژنتیکی) این گونه هم برطرف شده است.

شرایط نامساعد دریاچه ارومیه

گوزن زرد ایرانی، بومی جزیره «اشک» پارک ملی دریاچه ارومیه نیست اما وقتی در سال‌های ۱۳۵۶ تا ۱۳۵۸ به تعداد ۶۵ رأس رسید از زیستگاه دشت ناز ساری استان مازندران به این زیستگاه منتقل شد و توانست دوران طلایی افزایش گله را داشته باشد. ولی با

امیدها برای

خارج شدن گوزن زرد ایرانی از لیست قرمز (در حال

انقراض) وجود دارد و با توجه به افزایش تعداد گونه‌ها از طریق انتقال از سایر سایت‌ها خطر مشکل ژنتیکی (چاله ژنتیکی) این گونه هم برطرف شده است

قرمز(در حال انقراض) است.

مرکز تکثیر

سال گذشته شش رأس گوزن با ترکیب چهار ماده و دو نر از زیستگاه دشت ناز مازندران به مرکز تکثیر و احیای گوزن زرد

از وضعیت مطلوب زیستی در پارک ملی دریاچه ارومیه برخوردار است. مدیرکل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی هم معتقد است که با تنظیم برنامه عمل ملی حفاظت برای گوزن زرد ایرانی، این گونه در چند قدمی گذر از لیست

زیست‌بوم

خبر در خیر

ایران
صادق برزگر، مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران با اشاره به افزایش حدود ۶ درصدی بازدید از جاذبه‌های این استان امسال به نسبت مدت پارسال گفت: بیشترین تعداد بازدید گردشگران و مسافران از جاذبه‌های طبیعی این استان است.

ایران
سید حامد عاملی، استاندار اردبیل گفت: نشست وزیران گردشگری کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اگو) مهر ماه امسال در اردبیل برگزار می‌شود.

مهر
علی خاکسار، معاون گردشگری استان همدان گفت: مشکل کمبود نیروی انسانی در شهر ریززمینی «سامن» جدی است.

ایران
رضا ریاحیان گهرتی، مدیر پایگاه میراث جهانی منظر فرهنگی میمند از هزینه‌کرد سالانه ۲ میلیارد تومان برای پروژه‌ای خبر داد که فقط ۵ تا ۱۰ درصد پیشرفت می‌کند و گفت: تنها دغدغه ما بودجه ناکافی است.

سا
دکتر مصطفی نوری، پژوهشگر حوزه محیط زیست و منابع طبیعی درباره اهمیت ثبت جنگل‌ها به عنوان میراث جهانی یونسکو گفت؛ معمولاً جنگل‌هایی که ثبت جهانی می‌شوند، گونه‌های خاص و متعدد جانوری یا مجموعه اکوسیستمی متمایزی نسبت به جنگل‌های مجاور دارند بنابراین این جنگل‌ها باید بیشتر حفاظت شوند و این کار ضرورت‌هایی را می‌طلبد.

ایران
حسن محمدی ادیب، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اردبیل از برگزاری جشنواره سیب و انگور در مشکین شهر خبر داد.

مهر
سید عزت‌الله ضرغامی وزیر میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری در صفحه مجازی خود نوشت:

جلسه ستاد ساماندهی سرویس‌های بهداشتی در حضور خردم برقرار شد. کارهای خوبی انجام شده و در حال انجام است. مساجد و امامزاده‌های بین‌راهی، فرصت‌های خوبی هستند.

مساجد اهل سنت در طول روز باز و سرویس‌هایشان، تمیز است. بسیاری از مساجد شیعه، فقط موقع نماز باز است؛ از خوب نیست!

میراث‌ایران
زهر ا بهار و ند، معاون میراث فرهنگی اداره‌کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی لرستان از اختصاص ۱۲ میلیاردریال برای توسعه و تجهیز موزه‌های لرستان خبر داد.

سا
آرمیدا سالسیا جاپانا، معاون دبیرکل سازمان ملل و دبیراجرایی اسکاپ با اشاره به چندوجهی بودن موضوع محیط‌زیست و چالش‌گرد و غبار به گفت: حل معضل‌گرد و غبار به همکاری بین‌المللی نیاز دارد و باعث خوشحالی است که ایران رهبری و راهنمایی کشورها را برعهده گرفته است.

سا
قاسم اللهیاری، دبیر شورای شهر قزوین درباره موضوع احداث تصفیه‌خانه شیرابه در سایت پاکسار گفت: درباره تعطیلی پروژه احداث تصفیه‌خانه شیرابه در سایت پاکسار باید گفت که شورا مسئولیت اجرایی ندارد که پروژه‌ای را تعطیل کند بلکه شورای شهر شأن نظارتی بر فعالیت شهرداری دارد و در این پروژه نیز به دلیل ایجاد سؤال درباره برخی مسائل مالی، کار به صورت مقطعی متوقف شده است.

عکس: میراث‌آریا

عکس: ایرنا

